

AI I STATENS TJÄNST

SÅ ANVÄNDER SVERIGES
STÖRSTA MYNDIGHETER AI

RAPPORT 2025

1. INLEDNING

Användningen av artificiell intelligens (AI) ökar snabbt och från politiken finns högt ställda förväntningar på att de statliga myndigheterna ska använda AI för att effektivisera verksamheten, underlätta kompetensförsörjningen och leverera bättre medborgarnytta.

I syfte att klarlägga om myndigheterna är redo för AI-transformationen har Akavia undersökt AI-användningen bland Sveriges största myndigheter. Undersökningen visar att drygt hälften av myndigheterna använder AI i verksamheten och att övriga planerar att göra det.

Samtidigt visar undersökningen att långt ifrån alla myndigheter har en strategi som styr användningen. Det är också tydligt kompetensutveckling inom AI-området är utvecklingsområde.

Rapporten har skrivits av Hanna Birath, sakkunnig på Akavia.

Stockholm januari 2025

2. SAMMANFATTNING

Rapporten från Akavia undersöker AI-användningen bland Sveriges 30 största statliga myndigheter för att bedöma deras beredskap inför AI-transformationen. 23 myndigheter svarade på enkäten. Av dessa använder 13 redan AI i verksamheten och övriga planerar att göra det eller genomför pilotprojekt.

Vanliga användningsområden är text-, tal- och bildigenkänning, beslutsstöd samt forskning och utveckling.

Få myndigheter har en strategi för AI-användning – endast 5 har styrdokument på plats medan 10 arbetar med att ta fram sådana. Däremot har 11 myndigheter policydokument för medarbetarnas AI-användning.

Kompetensutveckling är ett tydligt utvecklingsområde, endast sju myndigheter har erbjudit medarbetarna relevant utbildning för att de ska kunna använda AI-verktyg i arbetet. Den kompetensutveckling som har erbjudits har ofta begränsats till vissa grupper, vanligen specialister eller chefer.

Undersökningen visar att AI-användningen är utbredd men fortfarande i ett utforskande stadie. Många myndigheter saknar strategisk planering och har inte kommit igång med kompetensutveckling i större skala. För att möta regeringens mål för AI och digitalisering krävs större ekonomiska resurser, tydligare uppdrag och dialog med medarbetare och arbetstagarorganisationer.

Samtliga myndigheter bör ta fram strategiska planer, erbjuda utbildning till alla medarbetare och se till att den statliga värdegrunden tillämpas och efterlevs i AI-arbetet.

INNEHÅLL

1. Inledning	2
2. Sammanfattning	3
3. Användningen av AI i staten	5
4. Vad används AI till?	6
5. Få myndigheter har AI-strategi	7
6. Erbjuds kompetensutveckling?	8
7. Är myndigheterna rustade för AI-transformationen?	9
8. Akavia tycker	11
9. Om undersökningen	12
10. Åtta tips till dig som förtroendevald	13

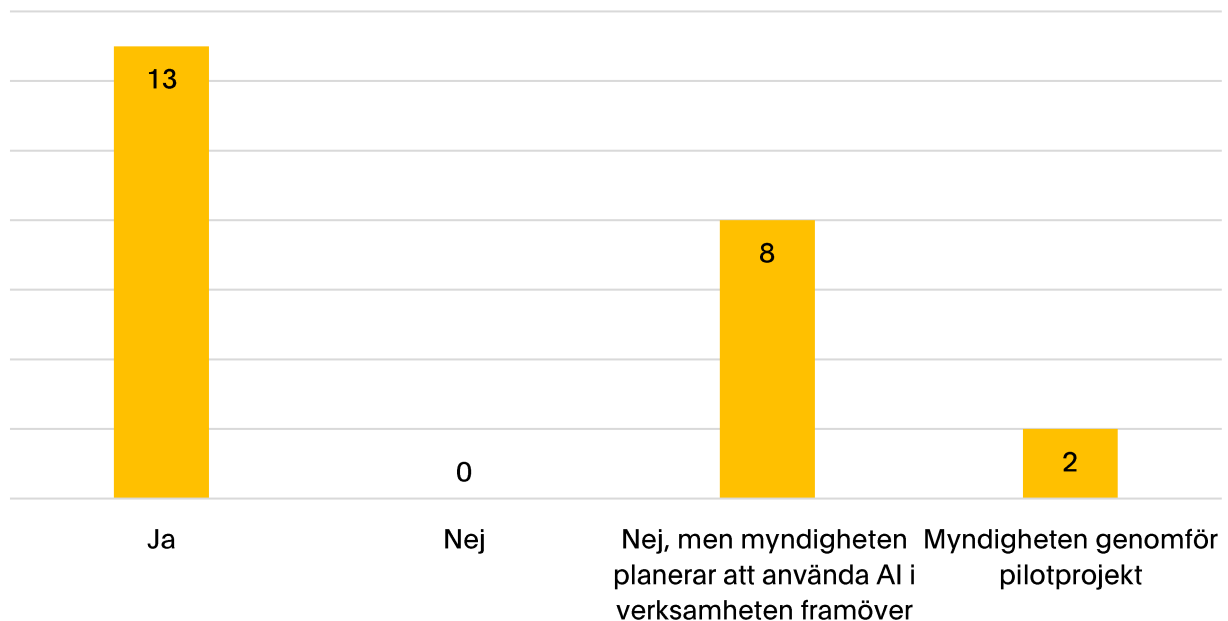
3. ANVÄNDNINGEN AV AI I STATEN

Undersökningen visar att samtliga myndigheter som besvarat enkäten antingen använder eller planerar att börja använda AI i verksamheten.

En tidigare studie från Statskontoret visade att det finns en stor variation i hur långt de statliga myndigheterna har kommit när det gäller användningen av AI. Vissa myndigheter har valt att gå snabbare fram, medan andra är medvetet försiktiga och befinner sig i ett utforskande läge¹.

I Akavias undersökning uppger flera av de myndigheter som i dagsläget inte använder AI att de ingår i olika typer av samverkansprojekt med andra myndigheter eller att de planerar att starta upp testverksamhet inom AI-området.

ANVÄNDER MYNDIGHETEN ARTIFICIELL INTELLIGENS (AI) I VERKSAMHETEN?

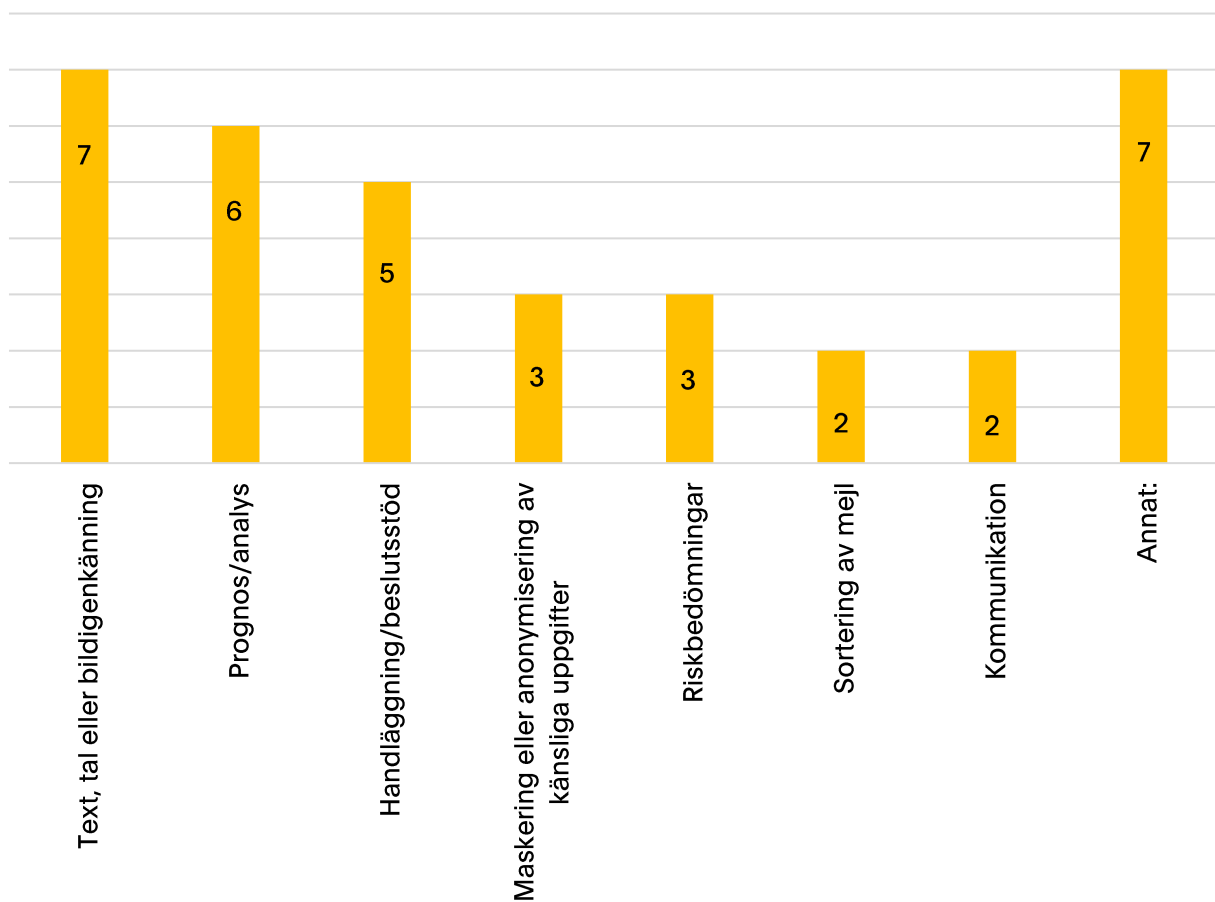
¹ [Myndigheterna och AI - En studie om möjligheter och risker med att använda AI i statsförvaltningen](#)

4. VAD ANVÄNDS AI TILL?

I undersökningen fick myndigheterna svara på frågan om vad AI används till. Vanligast är text, tal eller bildigenkänning, prognos/analys eller handläggning/beslutsstöd.

Bland kommentarerna nämns att AI används till underlag och research, sammanfattning av information, forskning och utveckling, olika typer av pilot- och testverksamhet eller intern chattbott.

PÅ VILKET SÄTT ANVÄNDER MYNDIGHETERNA AI I VERKSAMHETEN?

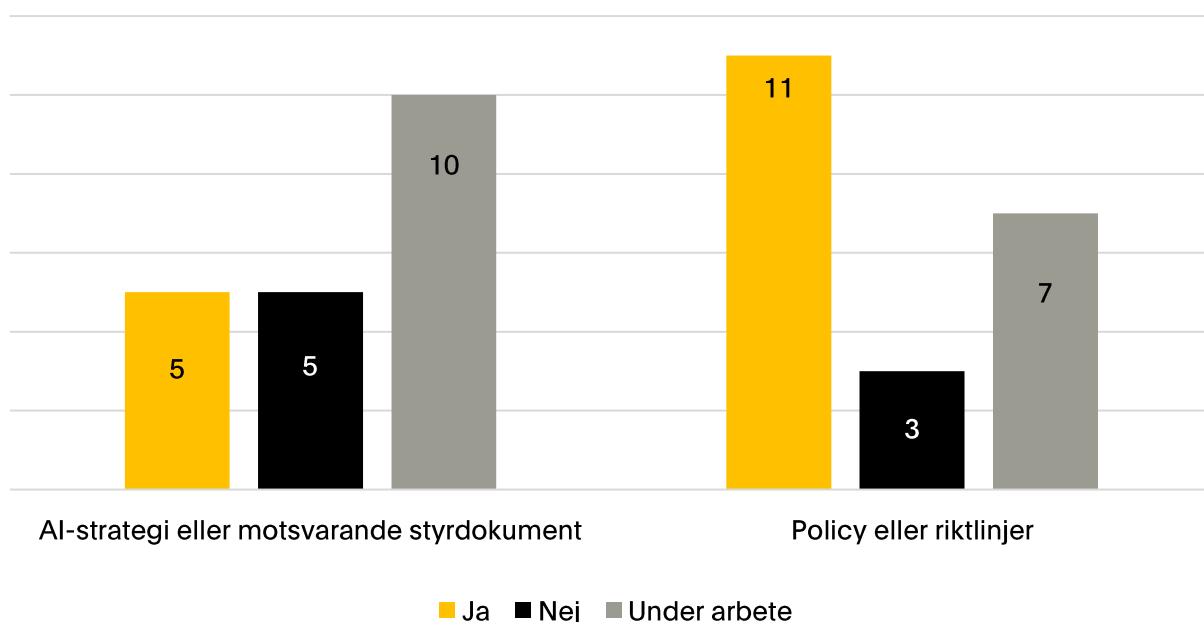

5. FÅ MYNDIGHETER HAR AI-STRATEGI

Trots att samtliga myndigheter i undersökningen använder eller planerar att använda AI framöver är det endast ett fåtal som har en strategi eller motsvarande styrdokument. Fem myndigheter uppger att en strategi finns på plats, tio myndigheter svarar att arbete pågår med att ta fram styrdokument, fem svarar nej.

I undersökningen ställdes också frågan om myndigheten har policydokument eller riktlinjer för hur medarbetarna får använda AI i sitt arbete. Elva myndigheter uppger att man har sådana riktlinjer, tre har det inte och sju uppger att riktlinjer är under arbete.

HAR MYNDIGHETEN STRATEGI ELLER POLICY FÖR AI-ANVÄNDNING?

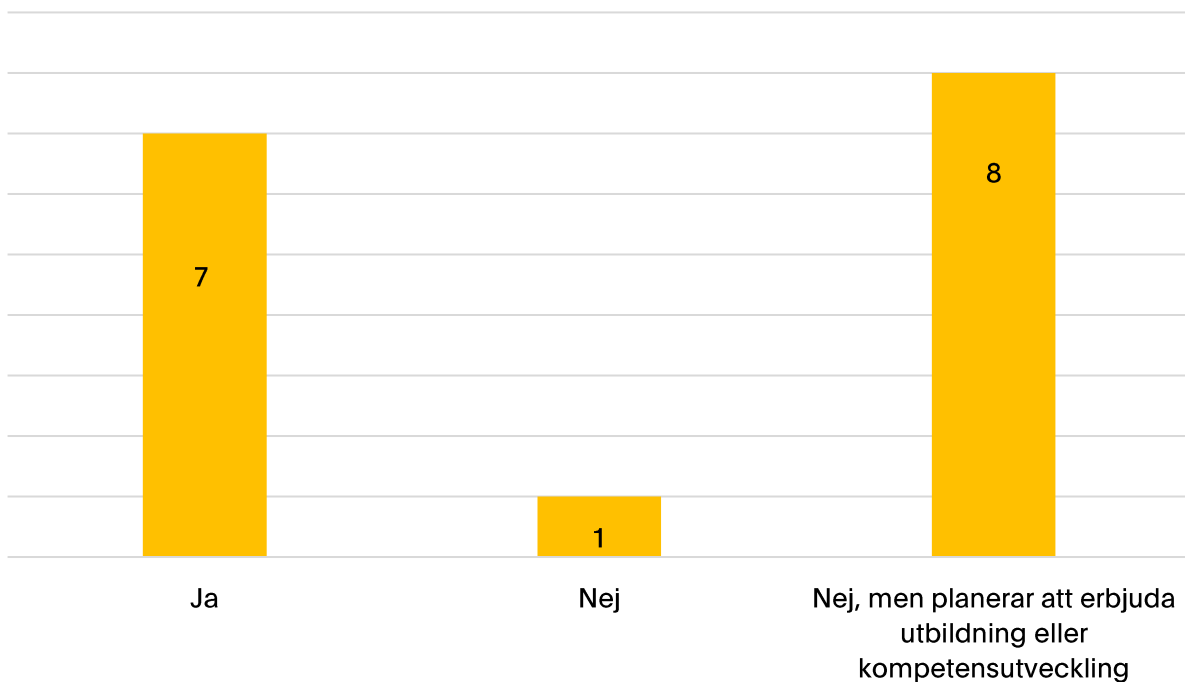

6. ERBJUDS KOMPETENSUTVECKLING?

Sju av de svarande myndigheterna uppger att medarbetarna har erbjudits utbildning eller kompetensutveckling som är relevant för att förstå hur AI används eller kan användas i myndighetens verksamhet. En myndighet svarar nej på frågan medan åtta svarar att man planerar att erbjuda utbildning eller kompetensutveckling.

I kommentarerna till undersökningen uppger myndigheterna att utbildning har erbjudits till vissa grupper av medarbetare, i flera fall chefer, att stöd med länkar till digitala utbildningar finns på intranätet eller att enstaka kunskapsseminarier har genomförts.

HAR MEDARBETARNA ERBJUDITS UTBILDNING ELLER KOMPETENSUTVECKLING SOM ÄR RELEVANT FÖR ATT FÖRSTÅ HUR AI ANVÄNDS ELLER KAN ANVÄNDAS I MYNDIGHETENS VERKSAMHET?

7. ÄR MYNDIGHETERNA RUSTADE FÖR AI-TRANSFORMATIONEN?

Undersökningen visar att en samtliga myndigheter som tillfrågats antingen använder eller planerar att använda AI i verksamheten. Samtidigt är det i nuläget få av de svarande myndigheterna som har en strategi eller motsvarande styrdokument för hur AI används eller inte används i verksamheten. Det är dock ett större antal av de tillfrågade myndigheterna som har påbörjat arbetet med att ta fram strategidokument.

När det gäller policydokument eller riktlinjer verkar myndigheterna i undersökningen i allmänhet ha kommit längre även om långt ifrån alla svarande uppger att den typen av dokument finns.

Det är tydligt att kompetensutveckling är ett område där myndigheterna har mycket kvar att göra. I många fall har den kompetensutveckling som erbjudits riktats mot delar av medarbetarna men inte erbjudits alla.

Undersökningen är gjord bland de 30 största myndigheterna, med undantag för länsstyrelser samt högskolor och universitet. Av 30 myndigheter har 23 svarat på undersökningen, 6 har inte svarat och 1 har avböjt att svara. Det är värt att notera att flera av våra största myndigheter finns bland de som har valt att inte svara på undersökningen, däribland Polismyndigheten som avböjde utan att lämna någon motivering till beslutet. Att flera av Sveriges största myndigheter inte svarar på generella frågor om hur AI används inom verksamheten är oroande. Det bör vara en självklarhet att de statliga myndigheterna kan svara på frågor om hur AI används i myndighetsutövningen.

Eftersom undersökningen är gjord bland ett urval och alla tillfrågade myndigheter inte har svarat är det svårt att dra långtgående slutsatser för den statliga sektorn i sin helhet. Däremot ger den här undersökningen en intressant ögonblicksbild av det pågående AI-arbetet i våra största myndigheter.

Resultaten pekar på att AI-användningen bland landets största myndigheter är utbredd men i många fall i ett tidigt skede. Det är tydligt att det i många fall saknas en strategisk plan för det arbetet som bedrivs eller planeras framåt och att myndigheterna har betydligt mer att göra när det gäller att leva upp till sitt ansvar att erbjuda medarbetarna den kompetensutveckling de behöver i sitt arbete.

Av de kommentarer som myndigheterna har lämnat i undersökningen framgår att många myndigheter planerar för såväl strategiska som operativa insatser under kommande år. Flera myndigheter pekar också på att de ingår i myndighetsgemensamma samarbeten inom AI-området.

Regeringen har ställt upp ambitiösa mål för digitaliseringspolitiken i allmänhet och i synnerhet på AI-området. I november 2024 presenterade AI-

kommissionens Färdplan för Sverige² med ett antal förslag för hur statlig sektor kan dra nytta av AI för att effektivisera verksamheten.

Ska Sveriges ambitiösa målsättning förverkligas krävs att myndigheterna får tillräckliga ekonomiska resurser och tydliga uppdrag att utveckla AI-arbetet i linje med den statliga värdegrunden principer om demokrati, legalitet, objektivitet, fri åsiktsbildning, respekt samt effektivitet och service.

I januari 2025 meddelade regeringen att ett stort antal myndigheter får i uppdrag att redogöra för sin AI-användning samt vilka kompetenshöjande utbildningar och insatser som har erbjudits medarbetarna³. Beskedet är mycket välkommet men bör på sikt omfatta samtliga statliga myndigheter.

---

² [AI-kommissionens Färdplan för Sverige - Regeringen.se](#)

³ [Myndigheter ska redovisa hur de utvecklar sin användning av AI - Regeringen.se](#)

8. AKAVIA TYCKER

Akavia anser att följande behöver tillgodoses i myndigheternas AI-arbete:

- Samtliga statliga myndigheter bör ta fram strategiska planer för hur AI används eller inte används i verksamheten. Riktlinjer för hur medarbetarna arbetar med AI bör också tas fram.
- Samtliga statliga myndigheter bör få tillräckliga anslag för att klara både sin kärnverksamhet och samtidigt ha ekonomiskt utrymme att kunna utveckla innovativa arbetsätt, däribland inom AI-området.
- De statliga myndigheternas AI-användning bör utgå från och följa principerna i den statliga värdegrunden. Användningen bör i övrigt vara motiverad, etisk, icke-diskriminerande och transparent.
- Alla medarbetare bör erbjudas utbildning som är relevant för att förstå hur AI används inom myndighetens verksamhet och kompetensutveckling för att kunna använda AI i de egna arbetsuppgifterna. Det är också en förutsättning för att potentialen i AI ska kunna förverkligas fullt ut.
- I samband med att AI-system införs bör samråd ske med arbetstagarorganisationer och lokalfackliga representanter på arbetsplatsen och risk- och konsekvensbedömningar göras som en del i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

9. OM UNDERSÖKNINGEN

Undersökningen genomfördes under perioden 26 november – 12 december 2024 genom en enkät som skickades till 30 myndigheter. 23 myndigheter besvarade enkäten. Sex myndigheter svarade inte och en myndighet avböjde att svara. De 30 myndigheter som fick enkäten är landets största sett till årsarbetskrafter⁴. Länsstyrelser samt universitet och högskolor har exkluderats.

MYNDIGHETER SOM SVARADE

- Affärsverket svenska kraftnät
- Centrala studiestödsnämnden
- Fortifikationsverket
- Försäkringskassan
- Kronofogdemyndigheten
- Luftfartsverket
- Migrationsverket
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- Pensionsmyndigheten
- Regeringskansliet
- Sjöfartsverket
- Skatteverket
- Socialstyrelsen
- Specialpedagogiska skolmyndigheten
- Statens institutionsstyrelse
- Statens jordbruksverk
- Statens servicecenter
- Statistiska centralbyrån
- Totalförsvarets forskningsinstitut
- Trafikverket
- Transportstyrelsen
- Tullverket
- Åklagarmyndigheten

MYNDIGHETER SOM INTE SVARADE

- Arbetsförmedlingen
- Försvarmakten
- Försvarets materielverk
- Kriminalvården
- Lantmäteriet
- Läkemedelsverket

MYNDIGHETER SOM AVBÖJDE ATT SVARA

- Polismyndigheten

---

⁴ <https://www.statskontoret.se/fokusomraden/fakta-om-statsforvaltningen/myndigheternas-storlek/>

10. TIPS TILL FÖRTROENDEVALDA

I takt med att fler arbetsplatser inför eller använder sig av artificiell intelligens (AI) är det viktigt att du som lokalt förtroendevald är insatt i hur AI påverkar verksamheten och arbetsmiljön.

Via QR-koden nedan hittar du åtta tips på hur en lokalfacklig förening kan arbeta med arbetsgivaren kring införandet eller användandet av AI-system på arbetsplatsen.

Akavia är fack- och professionsförbundet för dig som vill mer, som tror på din kompetens och förmåga att få saker att hända. För dig som kunnigt och tryggt driver utvecklingen framåt, **för en upplyst framtid**. Förbundet bildades av Civilekonomerna och Jusek 2020 och samlar idag fler än 140 000 ekonomer, jurister, samhällsvetare, it-akademiker, personalvetare och kommunikatörer. Akavia är partipolitiskt obundet och det tredje största förbundet inom Saco.

Nybrogatan 30
Box 5167
102 44 Stockholm

010 303 75 00
info@akavia.se
akavia.se

